

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Ügyvédi Iroda (..... eljáró ügyvéd:) által képviselt) felperesnek, a jogtanácsos által képviselt **Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa** (1088 Budapest, Reviczky utca 5.) alperes ellen műsorszolgáltatási ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2010. évi november hó 9. napján kelt 23.K.32.094/2009/12. számú ítélete ellen a felperes által 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10 000 (azaz tízezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az adóhatóság külön felhívására - 36.000 (azaz harminchatezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes jogelődje hatósági ellenőrzés keretében, hivatalból vizsgálta a felperesi műsorszolgáltató csatornájának 2009. január 3-ai műsorszolgáltatását, amelynek során jogsértést valószínűsített.

A felperes 2009. január 3-án 19:20 órai kezdettel a „Szupernova - Amikor meghal a Nap” című műsorszámot II. kategóriába soroltan sugározta. A műsorszám előzetesét 2008. december 29-én, 30-án, 31-én és 2009. január 1-én, 2-án, és 3-án több alkalommal a besorolás szerint tette közzé a műsorajnló blokkokban.

Az alperes a 155/2009. (I.21.) számú határozatával rendelte el annak vizsgálatát, hogy a műsorszámmal sérültek-e a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. tv. (a továbbiakban: Rttv.) kiskorúak védelmére vonatkozó rendelkezései. Az alperes 2009. február 12-én a 23-25/13/09. számú felhívásával nyilatkozattételre hívta fel a felperest.

A felperes nyilatkozatának figyelembevételével az alperes megállapította, hogy a film katasztrófafilm, amelyet lehet a valóságra vonatkoztatni. A műsorszámban folyamatosan jelen van a feszültség, a Föld elpusztulásának réme, a közrend megborul, tömeg fosztogat, káosz alakult ki az utcákon. A történet fővonala melletti mellékszál a sorozatgyilkos története, aki látványosan, brutálisan öl, ezzel is növelve a már meglévő feszültséget. Az alperes álláspontja szerint a témaválasztás és annak képi és hangyi feldolgozása nem felelt meg a II. kategóriának. A műsorszámban megvalósult számos látványos erőszakos jelenet a kiskorúak számára nehezen vagy egyáltalán nem érthető meg. Az összegzés szerint a kérdéses műsorszámot a III. kategóriába kellett volna felperesnek sorolnia és minősíteni, hogy az 16 éven aluliak számára nem ajánlott, illetve e jelzéssel ellátva azt csak 21.00 és 05.00 óra között lehetett volna közzétenni. Ezért a 842/2009. (IV.15.) számú határozatával az Rttv. 5/B.§ (3) és 5/C.§ (2) bekezdésének sérelmére tekintettel, az Rttv. 112.§ (1) bekezdés c/ pontja és a Műsorszolgáltatási Szerződés vonatkozó pontjai alapján 60 perc időtartamra felfüggesztette a felperes műsorszolgáltatási jogosultságának gyakorlását. A műsorszám előzetesének nem megfelelő időpontokban történt sugárzása miatt az Rttv. 5/A.§ (2) bekezdésének sérelme okán, az Rttv. 112.§ (1) bekezdés c/ pontja és a Műsorszolgáltatási Szerződés vonatkozó pontjai alapján további 60 perc időtartamra felfüggesztette a felperes műsorszolgáltatási jogosultságát, egyidejűleg kötelezte a felperest, hogy a felfüggesztés idejére az alperesi határozatban részletezett szövegű feliratot tegye közzé.

A határozat indokolásában az alperes részletesen ismertette a műsorszám tartalmát, álláspontját a filmből kiragadott egyes részletek szemléltető ismertetésével támasztotta alá. Az alperes utalt arra is, hogy 2007 - 2009. között a műsorszolgáltató az általa vetített filmekkel számos alkalommal sértette meg az Rttv.-nek a kiskorúak védelmére vonatkozó rendelkezéseit, ezért a szankció fajtájának és mértékének meghatározása során ezt is figyelembe vette.

A felperes keresettel támadta az alperesi határozatot, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését kérte, másodlagosan a jogsértés hiányára és az ügy érdemére is kiható eljárási hibákra hivatkozva annak hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte, míg harmadlagos kereseti kérelme a szankció megváltoztatására, ezen belül mérséklésére irányult. Az eljárásjogi jogsértések körében hivatkozott arra, hogy az alperes határozata a közigazgatási hatósági

eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseibe ütközik, mivel az alperes nem tett eleget indokolási kötelezettségeinek a szankció alkalmazását illetően. Érdemben előadta, hogy a műsorszám egésze sem megjelenítésében, sem mondanivalójában nem jelent veszélyt a kiskorúak fejlődésére, az nem merítette ki a magasabb besorolás ismérveit, ezért a II. kategóriába sorolása az alperes 1494/2002. (X.17.) számú határozatában foglalt iránymutatásnak megfelelt.

Az elsőfokú bíróság elutasította a felperes keresetét.

Indokolásában megállapította, hogy az alperes eleget tett a Ket. 50.§ (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének, határozata indokolásában részletesen elemezte a jogsértés alapjául szolgáló műsorszámot, eleget tett a felhívott jogszabályhelyekben foglalt kötelezettségének, határozatát kellő mértékben indokolta, és végkövetkeztetéseit konkrét, szövegszerű kiemelésekkel és példákkal alátámasztotta, ezért a határozat hatályon kívül helyezésének nem volt helye.

Az anyagi jogi jogszabálysértés körében az elsőfokú bíróság a műsorszám megtekintése alapján részletesen kifejtette, hogy a műsorszámban megjelenő erőszak ábrázolás az Rttv. 5/B.§ (3) bekezdése szerinti, mint a tizenhat éven aluliak fizikai, szellemi és erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására alkalmas tényállási elem elégséges indokul szolgált a magasabb kategóriába soroláshoz. A műsorszámot az alperes megfelelően mérlegelte, helytállóan utalt a kategorizálás során figyelembe veendő szempontokra. A kiszabott szankció körében utalt arra, hogy a jogszabálysértésre tekintettel a felperes maga vállalta a jogkövetkezményt, a műsorszolgáltatási szerződésben annak alapja és mértéke meghatározásra került, a kiszabására vonatkozó körülményeket az alperes indokolta és azt a törvényes mérték valamint a korábbi jogsértések figyelembevételével írta elő az arányosság és fokozatosság elvére is tekintettel.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a kereseti kérelemben foglaltak teljesítését kérte.

A kereseti kérelmében foglaltakkal egyezően a klasszifikálás tekintetében kifejtette, hogy a film dramaturgiai megvalósítása nem lépte túl a II. kategória határát. A műsorszám műfaját tekintve katasztrófafilm, melynek központi témája teljes mértékben elemeli a történetet a valóságtól, azt a fikció világába helyezi. A műsorszámban látható esetenként félelemkeltő jelenetek, cselekedetek ábrázolása nem túlzó, illetőleg szélsőséges ábrázolásuk rövid és visszafogott, csak a dramaturgiailag szükséges mértékben jelentek meg, az esetleges feszültséget, izgalmat a romantikus elemek, valamint a főszereplők megmenekülése és a végzetes katasztrófa be nem következte egyértelműen megoldották. Sem a filmalkotás tartalma, sem annak képi megjelenítése és megvalósítása nem hordozott magában a kiskorúak számára ártalmas elemeket és nem közvetített káros magatartásmintát, félreérthető és ártalmas üzenetet, számukra nehezen érthető tartalmat. Álláspontja szerint megvalósult a védett korcsoportba tartozó kiskorúak esetében a megfelelő és aggálytalan befogadás, esetlegesen felmerülhettek bennük kérdések a látottakkal kapcsolatban, azonban ez még nem

minősíti a műsorszámot magasabb kategóriába. Utalt arra is, hogy a korhatár besorolásánál a felperes figyelembe vette a nemzetközi ajánlásokat, a hazai besorolásokat, ez esetben is az alperes által is mérvadónak és követendőnek ítélt német besorolást vette alapul.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, annak helytállóságára hivatkozva.

A klasszifikálás kapcsán előadta, hogy a műsorszám műfaját tekintve katasztrófafilm, amelyben az események napjainkban, hétköznapi környezetben játszódtak, a katasztrófát ábrázoló erőszakos képsorok valóságszerűen kerültek bemutatásra és ez veszélyezteti a gyermeki gondolkodás racionalitását és szorongást válthat ki a kiskorúaknál. A műsorszám II. kategóriában való közzététele azért is problematikus mert az óvodáskor és az általános iskola második osztálya között a gyermekek vagy csak magára az agresszív cselekményre, vagy csak az agresszióra és annak közvetlen következményeire emlékeznek. A vizsgált műsorszámban olyan módon foglalkoztak problémás témákkal (hidegvérű gyilkosság, az emberiséget a kihalás veszélyével fenyegető, elháríthatatlan természeti katasztrófa), amelyek alkalmasak lehetnek a gyermekek biztonságérzetének megzavarására, s melyet valószínűleg még felnőtt magyarázata mellett sem tudnak a 12 év alatti gyermekek megnyugtatóan feldolgozni. A besorolással kapcsolatban előadta, hogy a felperes által hivatkozott FSK besorolás nem televíziós műsorszolgáltatásra, hanem dvd-n történő terjesztésre vonatkozik, továbbá ez csak tájékoztató jellegű, és a hazai besorolási kötelezettség szempontjából irreleváns, hiszen az Rttv. hatálya alá tartozó műsorszolgáltatóknak a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket kell betartani a klasszifikáció során.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 252.§-a (2) bekezdését és (3) bekezdését alkalmazva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás lényeges szabályait nem sértette meg, és a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése szerinti esetleges megváltoztatáshoz szükséges adatok rendelkezésre állnak, ezért a felperes fellebbezését érdemben bírálta el.

A Fővárosi Ítéltábla a későbbiek kifejtendőkre tekintettel már itt rögzíti, hogy mivel a műsorszámot a III. kategóriába soroltan kellett volna sugározni, az Rttv. alapján az előzetes sem lett volna közzétehető 21 óra előtt, figyelemmel az Rttv. 5/A.§-ának (2) bekezdésére.

A műsorszám besorolásához kapcsolódó fellebbezési indokát a felperes arra alapította, hogy a filmek csak az Rttv. alapján sorolhatóak be, tudomást sem véve a filmek egyediségéről, valamint nemzetközi standardokról.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az egyetlen lehetséges bizonyítási eljárást - a műsorszám megtekintését - lefolytatta. A látottakat ütköztette a jogszabályi környezettel, vizsgálta, hogy az alperes eleget

tett-e a Ket. 50.§ szerinti tényállás feltárási kötelezettségének, és ehhez képest értékelte, hogy jogszerűen történt-e a klasszifikáció.

A Pp. 336/A.§-ának (2) bekezdése szerint, ha a közigazgatási eljárás hivatalból indult, vagy a közigazgatási szerv a tényállás-megállapítási kötelezettségének nem tett eleget, a közigazgatási szerv köteles a határozata (a szakhatóság az állásfoglalása) alapjául szolgáló tényállás valóságának bizonyítására, ha azt a felperes vitatja.

A felperes fellebbezésében foglaltakkal szemben a Pp. ezen rendelkezésének alkalmazásához nem elegendő a felperesnek az alperesi besorolást vitató nyilatkozata: meg kell jelölnie azokat a bizonyítékokat, amelyeket a közigazgatási eljárásban előterjesztett, és amelyeket az alperes a tényállás megállapítási kötelezettség megszegésével határozatában nem részletezett, és így a fél nem ismerhette meg az azokkal kapcsolatos hatósági álláspontot. (Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának 1/2007. KK véleménye, I/12.)

A másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a fellebbezési előadásban foglaltakkal szemben az alperesi határozat tartalmazza azokat a tényállási elemeket, melyeknek alapján a III. kategóriába tartozónak tekintik a műsorszámot, ez okból nem állapítható meg jogsértés. Az alperes határozatában a kialakult bírói gyakorlatra is figyelemmel utalt arra, hogy a műsorszolgáltatások és a filmek kategóriájának besorolása során nem köti sem a Nemzeti Filmirodának a Filmtörvény alapján végzett klasszifikációja, sem az FSK; besorolásának alapja az Rttv., illetőleg az ORTT 1494/2002. (X.17.) számú állásfoglalása, amelyek alapján a műsorszolgáltatóknak a minősítésnél mindig megszorítóan, a túlzott védelem, mint elfogadható mérce figyelembevételével kell eljárniuk.

Az egyes műsorszámok minősítése alapvetően jogalkalmazói mérlegelés kérdése, amelyhez a törvény, illetve az ítélezési gyakorlat adja meg a szükséges szempontokat. A műsorszámok besorolásával kapcsolatos jogviták elbírálása során a Legfelsőbb Bíróság előtt és a Fővárosi Ítéltáblán már kialakult az az egységes - és a jogalkotónak az alkalmazandó jogszabályok indokolásában kifejezett szándékával alátámasztott - gyakorlat, amely alapján a bíróság - szakértői közreműködés nélkül is - biztonsággal képes állást foglalni a műsorszámok minősítésével összefüggő kérdésekben.

A fentebb idézett jogszabályhelyek együttesen szolgálják a kiskorúak védelmét, amelyből következően a műsorelőzetes és a műsorszám közzétételére vonatkozó valamennyi szabálynak egységesen kell érvényesülnie: a kategóriába sorolásnak, az arra irányadó sugárzási időpontnak, a piktogram folyamatos megjelenítésének egymással összhangban kell állnia.

A műsorszámok kategorizálása összességében a gyermekek és a fiatalok védelmére okot adó jelenetek számától, azok minőségétől, színvonalától, szövegezésétől, képi megjelenítésétől, magyarázattal vagy magyarázat nélkül történő megértésüktől, vagyis a kiskorúakra gyakorolt összehatástól függ.

A felperes fellebbezésében foglaltak szerint vitatta, hogy megfelelő lenne a műsorszám III. kategóriába való besorolása, ezért a Fővárosi Ítéltábla ebben a körben is vizsgálódott. Ennek során a másodfokú bíróság leszögezi, hogy klasszifikációnak csak egyik, nem kizárólagos és sok esetben fel sem vetődő szempontja a műsorszám értelmi, érthetőségi és megérthetőségi színvonala. Ez gyakran jár azzal a következménnyel, hogy végtelenül egyszerű, verbális formában akár a legkisebbek által is feldolgozható történetű műsorszámokat - egyéb feltételek miatt - a III. kategóriába kell sorolni.

A „Szupernova - Amikor meghal a Nap” című film műfaját tekintve katasztrófafilm, a felperes által is elismerten „napjainkban megfelelő környezetben és időben játszódik” ami felerősíti a film valóságra vonatkozathatóságát arra figyelemmel is, hogy az utóbbi években számos természeti katasztrófa éri a Földet: földrengés, árvíz, tűzvész, cunami stb.

A Fővárosi Ítéltábla e körben utal az ORTT 1494/2002. (X.17.) sz. határozatában kidolgozott besorolási szempontokra, mely szerint a II. kategóriába tartozó műsorszámok tartalmazhatnak olyan elemeket, amelyeknél a gyermekkorúaknak problémát jelenthet a látottak önálló értelmi és érzelmi feldolgozása, de nagykorú segítségével képesek megbirkózni a műsorszám tartalmával. A III. kategóriába tartozó műsorszámok mondanivalójának, megjelenésének a feldolgozása a 16 felettiek esetében már nem igényel nagykorú irányítást, de az önálló megértés érdekében nem tartalmazhatnak olyan elemeket - sem az erőszak, sem a szexualitás, sem a társadalmi morál egyéb területein - amelyek élettapasztalat híján, hamis értékek beépülését idézhetik elő a kiskorú néző személyiségébe.

Az alperesi határozat helytállóan utalt a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.250/2006/6. számú ítéletében foglaltakra.

A másodfokú bíróság már több döntésében foglalkozott az Rttv. kiskorúak védelmét szolgáló rendelkezéseinek értelmezésével és e körben az alábbiakat emelte ki. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 12.§-a szerint kiskorú az, aki a 18 életévét még nem töltötte be kivéve, ha házasságot kötött. Kiskorú néző tehát lehet óvodás, illetve iskolás gyerek is, ugyanaz a műsor más hatást vált ki egy 6 éves, és mást egy 12, vagy 16 éves nézőben. Ezért kiemelten fontos, a műsorszámok megfelelő minősítése, közzététele korhatár szerint.

A korhatár helyes meghatározásánál a műsorszám kiskorúakra gyakorolt összehatását kell figyelembe venni, vagyis egységesen az egész filmet szemlélve kell azt elemezni.

A műsorszám megtekintése alapján - osztva az elsőfokú bíróság, valamint az alperes megállapításait - a Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a filmben sugárzottak a hivatkozott kritériumoknak nem feleltek meg, az erőszak sokkoló és néhol dramaturgiailag indokolatlan méreteket ölt, az ijesztő jelenetek halmozottan fordulnak elő, a szereplőket eltöltő folyamatos félelemérzet, az ezekhez párosuló

zenei és hanghatásokkal együtt korosztálytól függetlenül is alkalmas a néző nyugalmanak és biztonságérzésének megzavarására.

Az Rttv. 5/B. §-ának (3) bekezdése szerint azt a műsorszámot, amely alkalmas a tizenhat éven aluliak fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődésének kedvezőtlen befolyásolására, különösen azáltal, hogy közvetett módon utal erőszakra, illetve szexualitásra, vagy témájának meghatározó eleme az erőszakos módon megoldott konfliktus, III. kategóriába kell sorolni. Az ilyen műsorszám minősítése: tizenhat éven aluliak számára nem ajánlott. A sugárzási időpontokra vonatkozóan az Rttv. 5/C. §-ának (2)-(3) bekezdése kimondja, hogy a III. kategóriába sorolt műsorszám megfelelő jelzéssel ellátva 21.00 és 05.00 óra között tehető közzé.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elemzett műsorszám témája mind az általa közvetített üzenet, mind az erőszakot közvetlenül bemutató világa révén alkalmas volt arra, hogy a 12 éven aluli védett korosztály fizikai, szellemi vagy erkölcsi fejlődését kedvezőtlenül befolyásolja, ezért indokolt volt annak az alperes általi III. kategóriába történő besorolása.

Fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján az indokolás kiegészítésével helybenhagyta.

Az alperest megillető másodfokú perköltségről a Pp.78.§-ának (1) és (2) bekezdésének megfelelően rendelkezett a Fővárosi Ítéltábla, míg a sikertelenül fellebbező felperes a fellebbezési illeték viselésére a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles.

Budapest, 2011. évi április hó 28. napján

dr. Rothermel Erika s.k. a tanács elnöke, dr. Rácz Krisztina s.k. előadó bíró,
Huszárné dr. Oláh Éva s.k. bíró,

A kiadmány hitelül: